

ei se întorc împotriva lor înșile, împotriva dorințelor conformiste și devin „turbați” refuzând consolarea și asistența.

Tinerii cei mai revoltați sunt și cei mai capabili de a reveni la formele de acțiune pozitive, ei sunt aceia care au energia și autonomia suficiente și vor vedea că cele mai periculoase clase sunt cele mai apropiate de clasele muncitoare („classes laborieuses”) decât lumea dezorganizată și frustrată. Cei mai revoltați se impun ca personalitățile cele mai puternice, cele mai capabile de a critica politica și de a ține piept interlocutorilor. Revolta vine din faptul că tinerii nu se recunosc nici în discursul mediilor mișcării sociale și nici în discursul noilor mișcări sociale, astăzi foarte slabe și foarte depărtate de populațiile închisorilor. Sentimentul de opoziție nu are nici obiect și nici principiu. Pentru acest motiv neîncrederea în ceea ce privește acțiunea claselor periculoase nu este ilegală pentru că violența poate să meargă până la terorism.

Identificarea crimei tinerilor nu poate conduce la o motivare a trecerii la act. Lanțul cauzelor este mult mai complex și mai eterogen. Compartimentele marginale și violente ale tinerilor nu mai sunt expresia unei pure acțiuni de clasă „așa cum grevele muncitorești n-au fost expresia unei pure conștiințe de clasă”.

Ileana-Monica Micu
- studentă -

WILLIAM KORNBLUM, *Sociology in a changing world*, City University of New York, Graduate School and University Center, 1991

În orice societate, închisorile rămân instituții sociale cu responsabilitate primă față de criminali. Argumentele utilizate pentru suportul acestei supozitii sunt de natură funcționalistă.

Funcțiile închisorilor par a fi cele de preîntâmpinare a crimei, de pedepsire cuvenită a celor vinovați și de reabilitare a acestora. (Hawkins, 1976). După cum afirmă Bruce Jackson –, o închisoare presupune împiedicarea criminalilor de la comiterea de crime (prezența închisorilor este necesară pentru a-i reține pe aceia dintre noi care au o slabă tărie morală de la acțiuni pe care – altfel – le-ar fi comis); de asemenea, închisorile presupun reabilitarea acelor care comit crime, celor care dintr-un motiv oarecare au încălcat normele societății li se arată ce greșeală au comis, apoi sunt reeducați, ca ulterior, ieșiți din închisoare, să poată trăi într-un mod mult mai acceptabil și satisfăcător. O închisoare trebuie să pedepsească criminalii – în fine – și această funcție este cu adevărat îndeplinită.

Închisorile (alături de azilele de bătrâni, școlile speciale etc.) sunt un exemplu de instituție totală (organizații care își asumă totala responsabilitate pentru toate aspectele vieții celor pe care-i adăpostesc). O instituție totală poate fi definită ca un loc unde un mare număr de indivizi sunt opriți de la accesul către societatea largă pentru o perioadă apreciabilă de timp, ei rămânând, totuși, într-un cadru relativ formal al vieții.

Goffman și alții, care au scris despre instituții totale, și-au dat seama că noii membri ai unei asemenea organizații, trec printr-o perioadă de resocializare, în timpul căreia ei sunt privați de diferite statusuri (prin tăierea părului, uniformizare etc.). Scopul acestui proces este acela de a socializa rezidenții conform rigorilor organizației. Dar, în multe dintre astfel de organizații există, se dezvoltă o puternică cultură proprie prizonierilor. Această „cultură” conține normele prin care, pe căi specifice de rezistență împotriva controlului oficial – se favorizează acele valori considerate ca țeluri, ca scopuri mutuale între deținuți. O cazistică alcătuită de Bruce Jackson evidențiază lumea instituției totale: „un penitenciar este ca un lagăr de prizonieri de război: oficialii sunt inamicii, iar prizonierii sunt cei capturați”.

Adesea, prizonierii dezvoltă „personalități instituționale”. În încercarea de a se conforma normelor impuse de organizație, ei devin dependenți de rutina și constrângerile unei vieți cu o libertate minimă și – din acest motiv – cu o minimă responsabilitate: „știi, că există o anumită securitate într-un loc ca acesta pentru

o persoană [...] . Aici ți se spune când să te trezești, când să mergi la culcare, când să mănânci, când să muncești; nu trebuie să te îngrijești de nimic altceva [...]”.

Numai relativ recent, mai precis în a doua jumătate a acestui secol, s-a pus serios problema reabilitării – efortul de reintegrare a criminalilor în societate, ca cetățeni care respectă legea – ca o funcție a închisorilor. Criticii ai sistemului penitenciar susțin adesea că – departe de a-i reabilita pe prizonieri – închisorile, de fapt, funcționează ca „școli pentru crime”. La începutul anului 1864, un mare filosof și economist englez, Jeremy Bentham, scrie: „închisorile – cu excepția unui mic număr – includ toate modalitățile imaginabile de infectare a corpului și a minții... O închisoare obișnuită este o școală în care ticăloșia este atinsă prin sensuri care niciodată nu pot fi angajate în însuflarea unor virtuți”.

De cealaltă parte, James Q. Wilson (1977) susține poziția funcționalistă: societatea are nevoie de autoritatea morală fermă pe care o câștigă prin stigmatizarea și pedepsirea criminalilor; el consideră că deținuții ar trebui să primească servicii mai bune de reabilitare în închisori și să li se garanteze drepturi civile odată ce au ieșit din închisoare. Dar – afirmă el – „destigmatizarea crimei ar însemna să scutim societatea de judecata morală și să transformăm crima – pur și simplu – într-o ocupație oarecare, pe care societatea a hotărât să o recompenseze mai puțin decât pe altele”.

Indiferent de poziția pe care o adoptă, toți cercetătorii care studiază sistemul american de penitenciare sunt de acord că – pe de o parte, cel mai lipsit de succes aspect al vieții în închisoare este reabilitarea. În interviurile lui Jackson aplicate deținuților, el a descoperit că „doar câțiva dintre deținuți iau în serios noțiunea reabilitării; pentru cei mai mulți, închisoarea reprezintă pedeapsă, teamă și constrângere. Cea mai mare parte a celorlalte eforturi sunt idealuri despre care este plăcut să vorbești sau să le iei în considerare, dar care sunt imposibil de aplicat în practică”.

Dincolo de toate aceste controverse, este de menționat că în S.U.A. au fost întreprinse numeroase programe pentru reabilitarea deținuților, atât în interiorul, cât și în exteriorul zidurilor închisorilor: program implicând terapie, educație, socializare intensivă, variate forme de training ocupațional și experiențe de muncă. Dar – ce-i drept – foarte puține au fost găsite ca având efect asupra recidiviștilor.

Într-un studiu asupra acestor eforturi, Robert Martinson (1972) a relevat faptul că numai programele de reabilitare care au efecte semnificative din punct de vedere statistic asupra recidivismului, sunt cele care furnizează deținuților pregătire profesională și experiență de muncă, ce pot fi utilizate după punerea lor în libertate.

Daniela Ungurcanu
- studentă -

LUTHER B. OTTO, *Today's youth and Tomorrow's Careers: A Social Psychological Career Development Program*, în „Journal of Applied Sociology”, vol. 8, 1991

Articolul *Tineretului de astăzi și carierele de mâine: Un program de dezvoltare al carierei social-psihologice* furnizează argumente pentru implicarea directă a părinților în planurile de carieră ale copiilor lor și descrie un program pentru a atinge acest scop. Programul este bazat pe modelul social-psihologic al procesului realizat și clarificat în teoria și studiul lui William H. Sewell și a colegilor săi. Dincolo de limitările factorului caracteristic care domină ghidarea profesională a carierei, acest program mai încorporează și considerente social structurale care afectează slujbele ocazionale incluzând schimbări în pregătirea carierei.

În adresarea sa către președenția Asociației Sociologice Americane acum două decenii, William H. Sewell a trecut în revistă studiul educațional, și încă devreme el și-a dobândit statutul ocupațional și a sugerat implicații pentru metoda publică. Sewell și asociații săi au propus modelul celor trei trepte social-